

měl při takové ceně na mysli užívání stálé. Rovněž není rozhodno, zda podle kupní smlouvy mělo na žalovaný spolek přejítí úročení pohledávky 100.000 Kč teprve od splnění depurace, a předpokládá-li to odvolací soud neprávem nebo proti spisům. Dovolatelé mají však pravdu, vytýkajíce, že nemají nárok jen na přiměřené nájemné podle místních poměrů dosažitelné, nýbrž že mají nárok na náhradu tak, aby nebyla obohacena žádná strana na úkor druhé, jak bylo shora ukázáno. Otázkou viny na tom, že se smlouvy sešlo a nebyla splněna, kterou dovolatelé nadhazují, netřeba se obíratí proto, že došlo podle dopisů ze dne 8. ledna a 16. ledna 1925 k rozvázání smlouvy, ujednané toliko podmíněčně, s obapolným souhlasem, a žádná ze stran ani v první stolici neuplatňovala nárok na náhradu škody z důvodu odpůrcova zavinění. Ježto však nižší soudy neřešily případ s hlediska § 921 obč. zák., nýbrž jen úvahou o přiměřeném nájemném, jež v tomto případě vystihuje okolnosti pro náhradu významné a nezjistily, jakou škodu utrpěli manželé M-ovi ze splnění a jaké z toho měl žalovaný spolek výhody, po případě naopak škody, zůstalo řízení v nižších stolicích kusé a bylo proto rozsudky nižších soudů zrušiti a naříditi, jak se stalo.

Čís. 8701.

Úrazy při jízdě s vozíky a s dresinami po železničních kolejích spadají pod zákon o ručení železnic ze dne 5. března 1869, čís. 27 ř. zák.

Jest povinností železničního podniku, by učinil veškerá opatření, jež jsou podle zkušeností a technické vědy s to zabrániti úrazům a jež lze od něho rozumně žádati, a nemůže se vyvíňovati tím, že bylo postupováno tak, jak bylo nařízeno, nýbrž jen tím, že byly nařízeny a šetřeny všechny opatření, jež případ vyžadoval (§ 1299 obč. zák.).

(Rozh. ze dne 8. února 1929, Rv I 1420/28.)

Automobil žalobcův srazil se na přejezdu hlavní trati s dresinou, na níž byly naloženy pražce. Žalobní nárok na náhradu škody proti dráze neuznal procesní soud první stolice důvodem po právu, odvolací soud napadený rozsudek potvrdil. **Důvody:** Nehoda stala se srážkou žalobcova automobilu, na němž jel žalobce se svým šoferem, s pracovním vozíkem železničním (dresinou) jedoucím po trati. Zjištěno bylo, že v místě nehody je dráha i silnice v úplné rovině a že šofér, příjíždějící od L., nevidí dobře na trať pro stromy a živý plot — že však přední dělník K. podle předpisu asi 50 m před přejezdem začal pískat na píšťalku, že dělníci neslyšeli příjíždějící automobil troubiti, že při srážce zůstali žalobce a šofér v autu seděti. Provoz dráhy řídí se přesnými předpisy a i provoz v určitých částech trati jest upraven úřady nadřízenými a dozorčími. Bylo-li v souzeném případě zjištěno, že byly veškeré předpisy zachovány, nemůže soud přes to přikládati žalované straně vinu na nehodě proto, že opatření ta nebyla dostatečná.

Kritika, které podrobuje odvolatel zařízení a opatření dráhy, jest pro tento spor nerozhodnou, neboť, vyhověla-li dráha všem opatřením jí nařízeným, nelze od jí žádati, by činila ještě více a aby byla zodpovědná za náhradu škody proto, že neučinila více než v tom kterém případě jí bylo nařízeno. Předpisy o náhradě škody podle §§ 1295, 1296, 1297, 1305 a 1306 obč. zák. vyžadují i na poškozeném obyčejnou opatrnost. V souzeném případě jel žalobce a šofér s automobilem přes železniční trať v místě, které sám uznává za nebezpečné proto, že výhled na trať nebyl volný, a proto měli oba při přejezdu trati býti opatrní, obzvláště, když dáváno bylo znamení píšťalkou, že jede dresina. Dresina jela rychlostí nepatrnou a proto řidič automobilu mohl dle potřeby upravit rychlost svého vozidla, aby srážce zabránil. Není správné, že, aby závory nebyly spuštěny, nemuseli trať přejíždějící býti opatrní, obzvláště když slyšeli píšťalku.

Nejvyšší soud zrušil rozsudky obou nižších soudů a vrátil věc prvému soudu, by ji znovu projednal a rozhodl.

Důvody:

Dovolání, jež se opírá o dovolací důvody čís. 2, 3 a 4 § 503 c. ř. s., nelze upřítí důvodnosti. Předdeslati jest, že jízdy s vozíky a s dresinami po železničních kolejnicích jsou částí železničního provozu, jímž jest rozuměti kromě dopravy v užším slova smyslu i udržování trati. Úrazy i takovými vozidly způsobené spadají proto pod sankci § 1 zák. o ruč. žel. a není tedy důvodem, by žalobní nárok nebyl posuzován podle zákona o ručení železnic, že žalobní nárok se nevyvozuje z úrazu, způsobeného příhodou v železniční dopravě, nýbrž skutečnost, že úraz vznikl setkáním se jízdního silostroje s podnikem, jenž podroben jest ručení podle zákona ze dne 5. března 1869, čís. 27 ř. zák., že tedy jde o případ § 3 zák. ze dne 9. srpna 1908, čís. 162 ř. zák. Nároky tam naznačené řídí se podle obecného občanského zákona. Správně proto opřel žalobce žalobní nárok ve smyslu 30. hlavy obč. zák. jednak o zavinění osob, jichž žalovaná strana v železničním provozu užívá, jednak o přímé zavinění železničního podniku, za které žalovaná strana ručí právě tak, jako každá soukromá osoba; neboť tu nejde, jak v dovolací odpovědi mylně uvádí, o stát, jako nositele svrchovanosti a o jeho ručení za škody z úředního jednání státních orgánů, nýbrž o stát jako hospodářského podnikatele a o ručení za škodu vzniklou z jeho podnikatelského provozu. Otázku, zda v souzeném případě železniční zřízení při jízdě zaměstnaní zavinili úraz, zodpověděly nižší soudy záporně, poněvadž bylo zjištěno, že železniční zaměstnanci konali službu přesně podle předpisů, jichž se jim dostalo, a nelze shledávati zavinění v tom, že zaměstnanci považovali tyto předpisy za účelné a postačitelé k vyvarování se úrazu. Ohledně otázky druhé vychází odvolací soud z názoru, že, bylo-li zji-

štěno, že v souzeném případě byly zachovány veškeré nadřízenými a dohlédacími úřady dané předpisy, nelze přikládati žalované straně vinu na úraze proto, že opatření ta nebyla dostatečná; vyhověla-li dráha všem opatřením jí nařízeným, nelze prý od ní žádati, by činila ještě více a nemůže býti zodpovědna za náhradu škody proto, že nečinila více, než v souzeném případě bylo jí nařízeno. Tomuto názoru nelze přisvědčiti. Odvolací soud přehlíží, že předpisy a instrukce nadřízených a dohlédacích míst nejsou než opatřeními podniku samého a že podnik, pokud se týče podnikatel jest zodpovědným za to, že tato opatření jsou účelná a postačitelná. Odvolací soud dále přehlíží, že pro zvýšené nebezpečí, jež se železničním provozem jest spojeno, jest povinností železničního podniku, by učinil veškerá opatření, jež jsou dle zkušeností a technické vědy způsobila zabrániti úrazům a jež lze rozumně od něho žádati, dále, že je naprosto vyloučeno, by v instrukcích a v zákonných a v policejních předpisech byly pojaty veškeré události při železničním provozu možné a bezpečnost lidí ohrožující, a nemůže se proto dráha vyvíňovati prostým poukazem k tomu, že bylo postupováno tak, jak bylo nařízeno, nýbrž jen tím, že byly nařízeny a zachovány všechny opatření, jež konkrétní případ vyžadoval a vyžaduje § 1299 obč. zák. Odvolací soud v důsledku svého nesprávného právního nazírání ponechal nepovšimnutými okolnosti pro rozhodnutí závažné. Bylo zjištěno, že na kritickém místě pro živý plot a pro strážní domek není rozhledu ani se silnice na trať, ani s tratě na silnici, že došlo ke srážce, ač železniční zaměstnanci jeli s vozíkem jen krokem a že neslyšeli výstražných znamení auta, ač podle zjištění byla dána. Nebylo však zjištěno, zda kritické místo jest skutečně přímo nebezpečné i proto, že jest silnice značně frekventovaná, jak tvrdí žalobce, a zda mohli, pokud se týče museli při náležité pozornosti vzhledem k místním poměrům, jmenovitě ke vzdálenosti, hluku silostroje, pokud se týče železničního vozíku slyšeti jednak osoby nalézavší se v automobilu pískot píšťalou, jednak železniční zaměstnanci na trati houkání automobilu a zda tedy jednak tyto zaměstnanci dbali náležité pozornosti, když, jak zjištěno, výstražná znamení auta neslyšeli, jednak zda lze pokládati nařízení, by se před přejezdem silnice dávala návěšť píšťalou, za účelné a postačité opatření, by vozidla na silnici byla na příjíždějící vozík na trati včas upozorněna a srážky zamezeny. Nelze bez dalšího zjištění předpokládati, že osoby v automobilu musely pískot píšťalou slyšeti, když železniční zaměstnanci na trati neslyšeli houkání auta. Uvádí-li odvolací soud, že žalobce a šofér pískot píšťalky slyšeli, nemá to ve spisech opory, neboť nebylo to zjištěno a je tu tedy rozpor se spisy. Z toho, co bylo uvedeno, plyne, že bez dalšího důkladného probrání věci nelze spolehlivě řešiti otázku, zda v souzeném případě bylo se strany železničních zaměstnanců a dráhy samé dbáno předpisu § 1299 obč. zák., zejména, zda byla učiněna veškerá opatření, která konkrétní případ vyžadoval, by srážky na přejezdu silnice byly zamezeny. V případě, že by se otázka ta zodpověděla záporně, přicházela by ovšem pak v úvahu také otázka spoluza-
vinění žalobce.